

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

13 octombrie 2011 *

În cauzele conexe C-431/09 și C-432/09,

având ca obiect cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare formulate în temeiul articolului 234 CE de hof van beroep te Brussel (Belgia), prin deciziile din 27 octombrie 2009, primite de Curte la 2 noiembrie 2009, în procedurile

Airfield NV,

Canal Digitaal BV

împotriva

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam)
(C-431/09)

și

Airfield NV

* Limba de procedură: olandeza.

împotriva

Agicoa Belgium BVBA (C-432/09),

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul J. Malenovský (raportor), doamna R. Silva de Lapuerta, domnii E. Juhász și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul N. Jääskinen,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 noiembrie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Airfield NV și Canal Digitaal BV, de T. Heremans și de A. Hallemans, avocatul;

- pentru Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam), de E. Marissens, avocat;

- pentru Agicoa Belgium BVBA, de J. Windey și de H. Gilliams, avocat;en;

- pentru guvernul finlandez, de domnul J. Heliskoski, în calitate de agent;

- pentru Comisia Europeană, de domnii H. Krämer și W. Roels, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 17 martie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare privesc interpretarea articolului 1 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu (JO L 248, p. 15, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 134).

- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între Airfield NV (denumită în continuare „Airfield”) și Canal Digitaal BV (denumită în continuare „Canal Digitaal”), pe de o parte, și Belgische Vereniging van Auteurs Componisten en Uitgevers CVBA (Sabam) (societate belgiană de autori, compozitori și editori, denumită în continuare

„Sabam”), pe de altă parte (cauza C-431/09), precum și între Airfield, pe de o parte, și Agicoa Belgium BVBA (denumită în continuare „Agicoa”), pe de altă parte (cauza C-432/09), cu privire la obligația pe care o au Airfield și Canal Digitaal de a obține o autorizație pentru a efectua o comunicare publică a unor opere.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (5), (14), (15) și (17) ale Directivei 93/83 prevăd:

„(5) [...] realizarea [obiectivelor Uniunii] în ceea ce privește difuzarea transfrontalieră a programelor prin satelit și retransmisia prin cablu de programe din alte state membre este, în prezent, împiedicată de anumite neconcordanțe între normele interne referitoare la dreptul de autor și de o anumită incertitudine juridică; [...] aceasta înseamnă că titularii de drepturi sunt expuși riscului de a-și vedea exploatate operele fără încasarea unei remunerații sau de a li se bloca exploatarea, în diverse state membre, de către titularii individuali de drepturi exclusive; [...] această incertitudine juridică, în special, constituie un obstacol direct în calea liberei circulații a programelor în cadrul [Uniunii];

[...]

(14) [...] incertitudinea juridică referitoare la drepturile de dobândit, care împiedică transmisia transfrontalieră a programelor prin satelit, trebuie depășită prin definirea noțiunii de comunicare publică prin satelit la nivelul [Uniunii]; [...]

această definiție ar trebui să precizeze în același timp unde are loc actul de comunicare; [...] această definiție este necesară pentru a evita aplicarea cumulativă a mai multor legislații naționale unui singur act de difuzare; [...] comunicarea publică prin satelit are loc numai atunci când și numai în statele membre în care semnalele purtătoare de program sunt introduse, sub controlul și sub responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ; [...] procedurile tehnice normale aplicate semnalelor purtătoare de programe nu pot fi considerate ca întreruperi ale lanțului de transmisie;

- (15) [...] dobândirea pe bază contractuală de drepturi exclusive de difuzare trebuie să fie conformă cu legislația privind drepturile de autor și drepturile conexe în vigoare în statul membru în care are loc comunicarea publică prin satelit;

[...]

- (17) [...] în momentul determinării remunerației corespunzătoare drepturilor dobândite, părțile trebuie să țină seama de toate aspectele transmisiei, cum ar fi audiența efectivă, audiența potențială și versiunea lingvistică.”

4 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din Directiva 93/83:

„În înțelesul prezentei directive, «satelit» înseamnă orice satelit care operează în benzi de frecvență care, conform legislației privind telecomunicațiile, sunt rezervate difuzării de semnale pentru a fi recepționate de către public sau comunicării individuale

private. În acest ultim caz, este totuși necesar ca recepționarea individuală a semnalelor să poată fi făcută în condiții comparabile cu cele din primul caz.”

5 Articolul 1 alineatul (2) literele (a)-(c) din această directivă prevede:

(a) „În înțelesul prezentei directive, «comunicare publică prin satelit» înseamnă actul de introducere, sub controlul și responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, a semnalelor purtătoare de programe destinate recepționării de către public într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ.

(b) Actul de comunicare publică prin satelit are loc numai în statul membru în care, sub controlul și responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune, semnalele purtătoare de programe sunt introduse într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ.

(c) Când semnalele purtătoare de programe sunt difuzate într-o formă codificată, există comunicare publică prin satelit, cu condiția ca dispozitivul de decodare a emisiunii să fie pus la dispoziția publicului de către organismul de radiodifuziune sau televiziune sau cu consimțământul acestuia.”

6 Articolul 2 din Directiva 93/83 prevede:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorului de a autoriza comunicarea publică prin satelit a operelor protejate prin dreptul de autor, sub rezerva dispozițiilor din prezentul capitol.”

- 7 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230):

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice orice comunicare publică a operelor lor, prin cablu sau fără cablu, inclusiv punerea la dispoziția publicului a operelor lor, astfel încât oricine să poată avea acces la acestea din orice loc și în orice moment.”

- 8 Considerentul (27) al Directivei 2001/29 precizează în această privință că „[s]impla furnizare a instalațiilor care permit sau care realizează comunicarea nu reprezintă comunicare în înțelesul prezentei directive”.

Dreptul național

- 9 Articolul 1 alineatul (1) al patrulea paragraf din Legea din 30 iunie 1994 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Wet betreffende het auteursrecht en de naburige rechten, *Moniteur belge* din 27 iulie 1994, p. 19297), cu modificările ulterioare, prevede:

„Autorul unei opere literare sau artistice are dreptul de a o comunica publicului prin orice procedeu (inclusiv prin punerea la dispoziția publicului astfel încât orice persoană să poată avea acces la aceasta din orice loc și în orice moment).”

- 10 Articolele 49 și 50 din aceeași lege reiau, în esență, textul articolului 1 alineatul (2) literele (a)-(c) din Directiva 93/83.

Situația de fapt și întrebările preliminare

- 11 Airfield, care operează sub denumirea comercială TV Vlaanderen, este o societate belgiană care exercită o activitate de operator de televiziune prin satelit ce propune pachete de canale transmise prin satelit, care pot fi ascultate și vizionate împreună de abonații săi prin intermediul unui decodor prin satelit (denumit în continuare „furnizorul unui pachet prin satelit”).
- 12 Pachetul de canale propus de Airfield include două tipuri de canale de televiziune. Pe lângă canale care pot fi captate în mod gratuit, pachetul menționat include canale criptate, care pot fi vizionate numai după decodare. Astfel, pentru a putea viziona aceste canale, clientul trebuie să încheie un contract de abonament cu Airfield, care îi furnizează, în schimbul plății unei remunerații, o cartelă care permite decodarea (denumită în continuare „cartela de decodare”).
- 13 În vederea furnizării pachetului său de canale, Airfield a recurs la serviciile tehnice ale Canal Digitaal, care este o societate olandeză ce aparține aceluiași grup ca și Airfield.
- 14 Canal Digitaal a încheiat o convenție cu societatea care exploatează sistemul de satelit Astra, în temeiul căreia aceasta din urmă închiriază Canal Digitaal capacități pentru radioul și televiziunea digitale pe satelitul respectiv.

- 15 În continuare, Canal Digitaal a încheiat un contract de prestări servicii cu Airfield, prin care s-a angajat ca, începând cu 1 ianuarie 2006, să îi subînchirieze capacitățile închiriate pe satelitul Astra pentru difuzarea de programe de televiziune și radiofonice în Belgia și în Luxemburg. Pentru difuzarea programelor de televiziune, Canal Digitaal se angajează să furnizeze servicii tehnice și, în special, difuzarea, multiplexarea, compresia, criptarea și transmisia de date, necesare pentru ca Airfield să poată difuza servicii de televiziune digitală în Belgia și în Luxemburg.
- 16 Airfield a încheiat de asemenea o serie de contracte cu organisme de radiodifuziune ale căror canale sunt incluse în pachetul său prin satelit. Modalitățile de colaborare între Airfield și aceste organisme diferă în funcție de modul de transmisie a programelor de televiziune în cauză, aceste programe fiind emise, în cadrul respectivului pachet prin satelit, fie prin modul de transmisie indirectă (denumită în continuare, „transmisia indirectă de programe de televiziune”), fie prin modul de transmisie directă (denumită în continuare, „transmisia directă de programe de televiziune”).

Transmisia indirectă de programe de televiziune

- 17 Transmisia indirectă de programe de televiziune prin intermediul pachetului prin satelit furnizat de Airfield este efectuată în două modalități.
- 18 Potrivit primei dintre aceste modalități, organismele de radiodifuziune transmit, pe cale terestră, semnalele purtătoare ale programelor lor spre dispozitivele aparținând Canal Digitaal instalate la Vilvorde (Belgia). Canal Digitaal comprimă semnalele și le criptează pentru a le transmite, prin bandă largă, la stația sa situată în Țările de Jos, care asigură o legătură ascendentă către satelitul Astra. Înainte ca aceste semnale să fie difuzate de la această stație către satelitul menționat, fac obiectul unei codări.

Cheia care permite publicului să decodeze respectivele semnale este încorporată într-o cartelă de decodare pusă la dispoziția Airfield de Canal Digitaal. Atunci când consumatorul se abonează la Airfield, acesta primește cartela menționată.

- 19 Potrivit celei de a doua dintre aceste modalități, organismele de radiodifuziune transmit semnalele purtătoare ale programelor lor printr-un satelit. Canal Digitaal primește aceste semnale prin satelit, codate și inaccesibile publicului, în Luxemburg sau în Țările de Jos. Aceasta eventual le decodează, le recriptează și le difuzează către satelitul Astra. Abonații Airfield pot decoda aceste semnale prin intermediul unei cartele de decodare furnizate de Canal Digitaal societății Airfield.
- 20 Airfield a încheiat contracte denumite „carriage” cu aceste organisme de radiodifuziune.
- 21 Potrivit acestor contracte, Airfield închiriază respectivelor organisme de radiodifuziune capacități de transponder satelit în vederea difuzării programelor de televiziune telespectatorilor care au reședința în special în Belgia și în Luxemburg. Airfield garantează că a primit autorizarea din partea societății care exploatează satelitul Astra pentru a subînchiria aceste capacități aceluiași organisme.
- 22 În plus, Airfield s-a angajat să primească semnalul programelor de televiziune ale organismelor de radiodifuziune în cauză de la o locație centrală de legătură ascendentă, să comprime acest semnal, să îl multiplexeze, să îl cripteze și să îl transmită satelitului pentru difuzare și recepție.
- 23 Pentru închirierea și prestarea de servicii menționate mai sus, aceste organisme plătesc o indemnizație societății Airfield.

- 24 În ceea ce le privește, respectivele organisme de radiodifuziune acordă societății Airfield o autorizație în vederea unei vizionări simultane de către abonații săi, în special în Belgia și în Luxemburg, a programelor lor difuzate prin intermediul satelitului Astra.
- 25 În schimbul drepturilor acordate de aceleași organisme de radiodifuziune societății Airfield și al puterii discreționare a acestora din urmă de a prelua programele de televiziune în oferta sa de pachete, Airfield trebuie să le plătească o remunerație care ține seama de numărul abonaților săi și de programele difuzate pe teritoriul în cauză.

Transmisia directă a programelor de televiziune

- 26 În cadrul transmisiei directe de programe de televiziune prin intermediul pachetului prin satelit furnizat de Airfield, organismele de radiodifuziune criptează ele însele semnalele și le transmit din țara de origine direct spre satelit. Intervenția Airfield și a Canal Digitaal se limitează la furnizarea unor chei de acces organismelor de radiodifuziune în cauză, astfel încât să fie aplicate codurile corecte pentru a permite abonaților Airfield să decodeze ulterior programele prin intermediul cartelei de decodare.
- 27 Airfield a încheiat cu astfel de organisme un contract denumit „heads of agreement”, care prevede printre altele drepturile și obligațiile organismelor de radiodifuziune și ale Airfield, care sunt analoge celor menționate la punctele 24 și 25 din prezenta hotărâre.

Acțiunea principală

- 28 Sabam este o societate cooperativă belgiană care, în calitate de societate de gestiune, reprezintă autorii prin autorizarea utilizării de către terți a operelor protejate și prin perceperea unei remunerații pentru această utilizare.
- 29 Agicoa este o societate colectivă de gestiune care reprezintă producătorii belgieni și internaționali de opere audiovizuale în ceea ce privește gestiunea drepturilor de autor și a drepturilor conexe asupra filmelor și a altor opere audiovizuale, cu excepția clipurilor video. În acest cadru, Agicoa percepe remunerații.
- 30 Sabam și Agicoa au considerat că Airfield efectuează o redifuzare a programelor de televiziune transmise deja de organismele de radiodifuziune, conform Convenției de la Berna pentru protecția operelor literare și artistice din 9 septembrie 1886, și că, în consecință, aceasta trebuie să obțină o autorizație pentru utilizarea repertoriului autorilor ale căror drepturi sunt gestionate de ele.
- 31 Ca urmare a unei puneri în întârziere, Airfield și Canal Digitaal au arătat că nu efectuează o redifuzare, ci că oferă publicului numai programe de televiziune prin satelit pe seama organismelor de radiodifuziune. Potrivit acestora, este vorba despre o primă și unică difuzare prin satelit chiar de către organismele de radiodifuziune, pentru care acestea fac apel la ele în ceea ce privește aspectul tehnic. Numai organismele de radiodifuziune ar efectua o operațiune pertinentă pentru drepturile de autor în sensul articolelor 49 și 50 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe din 30 iunie 1994, cu modificările ulterioare.

32 În măsura în care nu s-a putut ajunge la niciun acord între părțile în cauză, Sabam a introdus o cerere de chemare în judecată împotriva Airfield și Canal Digitaal în fața președintelui rechtbank van eerste aanleg te Brussel, iar Agicoa a chemat în judecată Airfield în fața președintelui aceleiași instanțe. Acesta din urmă a statuat că Airfield și Canal Digitaal au încălcat dreptul de autor a cărui gestiune este asigurată de Sabam și de Agicoa.

33 Airfield și Canal Digitaal au declarat apel împotriva acestor decizii la instanța de trimitere.

34 În aceste condiții, hof van beroep te Brussel a decis să suspende judecata și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, care sunt redactate în termeni identici în cauzele C-431/09 și C-432/09:

„1) Directiva 93/83 se opune ca operatorul unei televiziuni digitale prin satelit să fie obligat să obțină o autorizare din partea avânzilor-cauză pentru o operațiune prin care un organism de radiodifuziune furnizează semnalele sale purtătoare de programe, fie pe cale terestră, fie prin intermediul unui semnal codat transmis prin satelit, către un operator de televiziune digitală prin satelit, independent de respectivul organism de radiodifuziune, care codează semnalele sale prin intermediul unei societăți afiliate și care asigură legătura ascendentă a acestora către un satelit și prin care, în continuare, cu autorizarea din partea organismului de radiodifuziune, aceste semnale sunt transmise printr-o legătură descendentă ca element al unui pachet de canale de televiziune, și, prin urmare, în mod grupat, către abonații operatorului de televiziune prin satelit, care pot viziona programele în mod simultan și nealterat prin intermediul unui decodor sau al unui smart card pus la dispoziție de operatorul de televiziune prin satelit?

2) Directiva 93/83 se opune ca operatorul unei televiziuni digitale prin satelit să fie obligat să obțină o autorizare din partea avânzilor-cauză pentru o operațiune prin care un organism de radiodifuziune furnizează semnalele sale purtătoare de

programe pe un satelit, în conformitate cu instrucțiunile unui operator de televiziune digitală prin satelit independent de organismul de radiodifuziune, și prin care, în continuare, cu autorizarea din partea organismului de radiodifuziune, aceste semnale sunt transmise printr-o legătură descendentă ca element al unui pachet de canale de televiziune, și, prin urmare, în mod grupat, către abonații operatorului de televiziune prin satelit, care pot urmări programele în mod simultan și nealterat prin intermediul unui decodor sau al unui smart card pus la dispoziție de operatorul de televiziune prin satelit?”

- 35 Prin Ordonanța președintelui Curții din 6 ianuarie 2010, cauzele C-431/09 și C-432/09 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la aplicabilitatea Directivei 93/83

- 36 În cauza C-432/09, Agicoa susține că Directiva 93/83 nu este aplicabilă acțiunii principale și că întrebările preliminare trebuie examinate în raport cu Directiva 2001/29.
- 37 În această privință, Agicoa arată mai întâi că trebuie să se facă distincție între furnizorul unui pachet prin satelit și organismul de radiodifuziune, activitatea primului constând în constituirea unui pachet de servicii de radiodifuziune, iar nu în emisia de programe de televiziune. În aceste condiții, pentru a-i examina activitățile, ar fi inoperantă invocarea articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83, întrucât această dispoziție face referire numai la organismul de radiodifuziune.

- 38 În continuare, potrivit Agicoa, acțiunea principală nu intră în domeniul de aplicare al directivei menționate, întrucât acesta ar privi comunicări care nu presupun să se recurgă la un satelit în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 93/83. În sfârșit, în acest litigiu ar lipsi aspectul transfrontalier prevăzut de aceasta din urmă.
- 39 În ceea ce privește primul argument, trebuie arătat că acesta privește esența însăși a fondului prezentei cauze și că va fi, astfel, examinat în cadrul răspunsului la întrebările preliminare.
- 40 În ceea ce privește al doilea argument, niciun element din dosar nu arată că comunicările în discuție în acțiunea principală nu sunt efectuate prin intermediul unui satelit în sensul articolului 1 alineatul (1) din Directiva 93/83.
- 41 În sfârșit, în ceea ce privește al treilea argument, din cuprinsul punctelor 76-145 din Hotărârea din 4 octombrie 2011, Football Association Premier League și alții (C-403/08 și C-429/08, Rep., p. I-9083), reiese că comunicările publice prin satelit trebuie să poată fi recepționate în toate statele membre și că acestea au astfel, prin definiție, un caracter transfrontalier. În plus, comunicările în discuție în acțiunea principală prezintă un asemenea caracter, de vreme ce implică o societate belgiană și una olandeză, Airfield și Canal Digitaal, iar semnalele purtătoare ale programelor sunt destinate în special telespectatorilor care au reședința în Belgia și în Luxemburg.
- 42 În aceste condiții, trebuie respinsă argumentarea Agicoa, iar întrebările preliminare trebuie examinate în raport cu Directiva 93/83.

Cu privire la întrebările preliminare

- 43 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Directiva 93/83 trebuie interpretată în sensul că furnizorul unui pachet prin satelit este obligat să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză pentru o comunicare publică a operelor realizate în cadrul unor transmisii directe și indirecte de programe de televiziune precum cele în discuție în cauzele principale.

Observații introductive

- 44 Mai întâi, trebuie amintit că Directiva 93/83 nu constituie singurul instrument al Uniunii în domeniul proprietății intelectuale și că, ținând seama de cerințele care decurg din unitatea și din coerența ordinii juridice a Uniunii, noțiunile utilizate de această directivă trebuie interpretate în lumina normelor și a principiilor stabilite de alte directive privind proprietatea intelectuală, cum este, printre altele, Directiva 2001/29 (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 30 iunie 2011, VEWA, C-271/10, Rep., p. I-5815, punctul 27).
- 45 În continuare, în ceea ce privește contextul factual al întrebărilor preliminare, trebuie să se precizeze de la bun început că transmisiile directe și indirecte de programe de televiziune nu sunt singurele mijloace de transmitere de programe incluse în pachetul prin satelit în cauză.
- 46 Astfel, aceste programe sunt de asemenea emise de organismele de radiodifuziune în afara pachetului menționat, prin mijloace care le permit să ajungă în mod direct la telespectatori, precum difuzarea terestră.

- 47 Respectivetele transmisii directe și indirecte se adaugă astfel la aceste mijloace de difuzare în vederea extinderii cercului de telespectatori care primesc emisiunile în cauză, știut fiind că aceste transmisii sunt paralele și simultane, intervenția furnizorului unui pachet prin satelit neavând nicio incidență asupra conținutului unor astfel de emisiuni, nici asupra orarelor acestora.
- 48 În sfârșit, în cauzele principale, este cert că organismele de radiodifuziune dispun de o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză pentru comunicarea prin satelit a operelor lor și că, în schimb, furnizorul unui pachet prin satelit nu dispune de nicio autorizație comparabilă.
- 49 În acest context, trebuie arătat că, în prezentele cauze, Airfield și Canal Digitaal susțin că fiecare dintre aceste transmisii directe și indirecte de programe de televiziune constituie o singură comunicare publică prin satelit în sensul articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83, respectiv, în consecință, o comunicare indivizibilă care ar fi imputabilă numai organismului de radiodifuziune în cauză. Cele două deduc că nu se poate considera că furnizorul unui pachet prin satelit efectuează o comunicare publică în sensul acestei dispoziții și, prin urmare, nu poate fi obligat să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză în ceea ce privește transmisiile menționate.
- 50 În aceste condiții, pentru a stabili dacă respectivul furnizor al unui pachet prin satelit este obligat să obțină o astfel de autorizație, trebuie să se examineze, pe de o parte, dacă fiecare dintre transmisiile directe și indirecte de programe de televiziune constituie o singură comunicare publică prin satelit sau, dimpotrivă, fiecare dintre aceste transmisii implică două comunicări independente. Pe de altă parte, trebuie să se verifice dacă eventuala indivizibilitate a unei astfel de comunicări presupune că același furnizor al unui pachet prin satelit nu este obligat să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză pentru intervenția sa în această comunicare.

Cu privire la noțiunea de comunicare publică prin satelit

- 51 Atât transmisia directă, cât și transmisia indirectă constituie o singură comunicare publică prin satelit în cazul în care îndeplinesc toate condițiile cumulative prevăzute la articolul 1 alineatul (2) literele (a) și (c) din Directiva 93/83.
- 52 Astfel, o asemenea comunicare constituie o singură comunicare publică prin satelit dacă:
- este declanșată printr-un „act de introducere” de semnale purtătoare de programe efectuat „sub controlul și responsabilitatea organismului de radiodifuziune sau televiziune”;
  - aceste semnale sunt introduse „într-un lanț neîntrerupt de comunicare conducând la satelit și revenind spre pământ”;
  - aceste semnale sunt „destinate recepționării de către public” și
  - dispozitivul de decodare a emisiunii este „pus la dispoziția publicului de către organismul de radiodifuziune sau televiziune sau cu consimțământul acestuia”, în cauzele principale semnalele fiind difuzate sub formă codată.
- 53 În ceea ce privește prima condiție, trebuie amintit că, în cazul transmisiei indirecte de programe de televiziune, organismele de radiodifuziune introduc ele însele semnalele purtătoare de programe în lanțul de comunicare în cauză, furnizând aceste semnale

furnizorului unui pachet prin satelit și abilitându-l pe acesta să le introducă în legătura ascendentă a comunicării prin satelit.

- 54 Procedând astfel, organismele de radiodifuziune dețin o putere de control asupra actului de introducere a respectivelor semnale în comunicarea ce conduce la satelit și își asumă răspunderea cu privire la aceasta.
- 55 În ceea ce privește transmisia directă de programe de televiziune, trebuie arătat că organismele de radiodifuziune introduc ele însele semnalele purtătoare de programe direct în legătura ascendentă a comunicării prin satelit, ceea ce implică, cu atât mai mult, că acestea dețin o putere de control asupra actului de introducere a semnalelor menționate în comunicarea în cauză și că își asumă responsabilitatea pentru acesta din urmă.
- 56 În acest context, trebuie precizat că nimic nu se opune ca această putere de control și această responsabilitate cu privire la respectivele transmisii directe și indirecte să fie, dacă este cazul, împărțite cu furnizorul unui pachet prin satelit. Astfel, pe de o parte, chiar din modul de redactare a articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83 reiese că controlul și responsabilitatea în sensul acestei dispoziții nu vizează comunicarea în ansamblul său, ci numai actul de introducere de semnale purtătoare de programe. Pe de altă parte, nicio dispoziție din această directivă nu impune că puterea de control și responsabilitatea cu privire la ansamblul acestei comunicări trebuie să aibă un caracter exclusiv.
- 57 În aceste condiții, trebuie să se constate că atât transmisia indirectă de programe de televiziune, cât și transmisia directă a acestora îndeplinesc prima condiție prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83.

- 58 În ceea ce privește a doua condiție, reiese mai întâi din jurisprudența Curții că Directiva 93/83 vizează un sistem de comunicare închis, al cărei element central, esențial și de neînlocuit este satelitul, astfel încât, în cazul unei funcționări defectuoase a acestuia, transmiterea de semnale este imposibilă din punct de vedere tehnic și, prin urmare, publicul nu recepționează nicio emisie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 iulie 2005, Lagardère Active Broadcast, C-192/04, Rec., p. I-7199, punctul 39).
- 59 În speță, este cert că satelitul constituie un element central, esențial și de neînlocuit atât pentru transmisia directă de programe de televiziune, cât și pentru transmisia indirectă a acestora, astfel încât cele două moduri de transmisie constituie asemenea sisteme de comunicare închise.
- 60 În continuare, deși este adevărat că, la momentul transmisiei indirecte de programe de televiziune, Airfield și Canal Digital efectuează o intervenție asupra semnalelor purtătoare de programe emise de organisme de radiodifuziune, trebuie amintit că o astfel de intervenție constă, în esență, în recepționarea acestor semnale provenite de la organisme de radiodifuziune, eventual în decodarea acestora, în recrierea și în difuzarea lor către satelitul în cauză.
- 61 Or, numai această intervenție se înscrie în activitățile tehnice obișnuite de pregătire a semnalelor pentru introducerea lor în legătura ascendentă a comunicării prin satelit. Aceasta este frecvent necesară pentru a face posibilă realizarea respectivei comunicări sau pentru a o facilita. În consecință, intervenția menționată trebuie calificată drept procedură tehnică normală aplicată semnalelor purtătoare de programe și, conform considerentului (14) al Directivei 93/83, nu se poate, așadar, considera că generează întreruperi ale lanțului de comunicare în cauză.

- 62 În sfârșit, în ceea ce privește transmisia directă de programe de televiziune, trebuie amintit că intervenția Airfield și a Canal Digitaal se limitează la furnizarea cheilor de acces organismelor de radiodifuziune în cauză pentru a permite abonaților Airfield să decodeze ulterior programele prin intermediul cartelei de decodare.
- 63 Or, întrucât este cert că Airfield și Canal Digitaal furnizează aceste chei de acces organismelor de radiodifuziune înainte ca acestea din urmă să introducă semnalele purtătoare de programe în lanțul de comunicare în cauză, o astfel de intervenție a Airfield și a Canal Digitaal nu poate întrerupe respectivul lanț de comunicare.
- 64 În aceste condiții, trebuie să se constate că transmisiile indirecte și directe de programe de televiziune îndeplinesc a doua condiție prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83.
- 65 În ceea ce privește a treia condiție, nu se contestă, pe de o parte, că, din momentul în care aceste semnale sunt emise către satelit, ele sunt adresate publicului, și anume publicul care se află în posesia unei cartele de decodare furnizate de Airfield.
- 66 Pe de altă parte, deși semnalele care fac parte din transmisia indirectă de programe de televiziune suferă anumite adaptări tehnice, acestea sunt anterioare introducerii lor în legătura ascendentă a comunicării prin satelit și – astfel cum s-a constatat la punctul 61 din prezenta hotărâre – constituie proceduri tehnice normale. În aceste condiții, nu se poate considera că adaptările menționate afectează destinația respectivelor semnale.

- 67 În consecință, trebuie să se constate că semnalele purtătoare de programe, emise în cadrul transmisiilor directe și indirecte de programe de televiziune, sunt destinate să fie captate de public și că aceste transmisii îndeplinesc astfel a treia condiție prevăzută la articolul 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83.
- 68 În ceea ce privește a patra condiție, este cert că, în cadrul transmisiilor în discuție în acțiunile principale, dispozitivele de decodare a emisiei nu sunt puse la dispoziția publicului de organisme de radiodifuziune, ci de furnizorul unui pachet prin satelit. În aceste condiții, din dosar nu reiese că acesta din urmă furnizează publicului respectivele dispozitive fără consimțământul organismelor menționate, aspect care trebuie totuși verificat de instanța de trimitere.
- 69 Având în vedere considerațiile de mai sus, trebuie să se constate, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că atât transmisia indirectă de programe de televiziune, cât și transmisia directă a acestora îndeplinesc toate condițiile cumulative prevăzute la articolul 1 alineatul (2) literele (a) și (c) din Directiva 93/83 și că, prin urmare, trebuie să se considere că fiecare dintre acestea reprezintă o singură comunicare publică prin satelit și este, așadar, indivizibilă.
- 70 În aceste condiții, indivizibilitatea unei astfel de comunicări, în sensul respectivului articol 1 alineatul (2) literele (a) și (c), nu presupune, prin urmare, că intervenția furnizorului unui pachet prin satelit în această comunicare poate fi efectuată fără autorizația din partea titularilor de drepturi în cauză.

Cu privire la autorizarea comunicării publice prin satelit

- 71 Mai întâi, din articolul 2 din Directiva 93/83 reiese că titularii de drepturi de autor trebuie să autorizeze orice comunicare publică prin satelit a operelor protejate.
- 72 În continuare, din jurisprudența Curții rezultă că o astfel de autorizație trebuie să fie obținută în special de persoana care declanșează o asemenea comunicare sau care intervine la momentul realizării acesteia, astfel încât, prin intermediul comunicării menționate, ea permite accesul unui public nou la operele protejate, cu alte cuvinte, un public care nu era luat în considerare de autorii operelor protejate în cadrul unei autorizații date unei alte persoane (în ceea ce privește noțiunea de comunicare publică în sensul articolului 3 din Directiva 2001/29, a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, Rec., p. I-11519, punctele 40 și 42, precum și Ordonanța din 18 martie 2010, Organismos Sillogikis Diacheirisis Dimiourgon Theatrikon kai Optikoakoustikon Ergon, C-136/09, punctul 38).
- 73 Acest lucru este de altfel confirmat de considerentul (17) al Directivei 93/83, potrivit căruia titularilor de drepturi în cauză trebuie să li se asigure o remunerație adecvată pentru comunicarea publică prin satelit a operelor lor, care să țină seama de toate aspectele transmisiei, cum ar fi audiența efectivă și audiența potențială a acesteia din urmă (a se vedea în acest sens Hotărârea Football Association Premier League și alții, citată anterior, punctele 108 și 110).
- 74 Cu toate acestea, autorizația menționată nu trebuie obținută de persoana în cauză dacă intervenția sa la momentul comunicării publice se limitează, conform considerentului (27) al Directivei 2001/29, la simpla furnizare a instalațiilor fizice care permit sau care realizează respectiva comunicare.

75 În acest context, trebuie arătat că, potrivit articolului 1 alineatul (2) litera (a) din Directiva 93/83, o comunicare publică prin satelit, precum cea în discuție în cauzele principale, este declanșată de organismul de radiodifuziune, sub controlul și responsabilitatea căruia semnalele purtătoare de programe sunt introduse în lanțul de comunicare conducând la satelit. În plus, este cert că acest organism permite astfel, în general, accesul unui public nou la operele protejate. În consecință, acest organism este obligat să obțină autorizația prevăzută la articolul 2 din Directiva 93/83.

76 În aceste condiții, constatarea de mai sus nu exclude ca alți operatori să intervină în cadrul unei comunicări precum cea menționată la punctul anterior, astfel încât obiectele protejate să devină accesibile unui public mai larg decât cel vizat de organismul de radiodifuziune în cauză, cu alte cuvinte, un public care nu era luat în considerare de autorii acestor opere atunci când au autorizat utilizarea acestora din urmă de către organismul de radiodifuziune. Astfel, într-o asemenea ipoteză, intervenția respectivilor operatori nu face obiectul autorizației acordate aceluia organism.

77 În împrejurări precum cele din cauzele principale, această situație se poate regăsi în special atunci când un operator își lărgeste cercul de persoane care au acces la această comunicare și permite astfel unui public nou accesul la obiectele protejate.

78 În acest context, trebuie arătat că furnizorul unui pachet prin satelit efectuează, pe de o parte, codarea comunicării în cauză sau furnizează organismelor de radiodifuziune chei de acces la această comunicare astfel încât abonații săi să o poată decoda și, pe

de altă parte, pune la dispoziția respectivilor abonați dispozitivele de decodare corespunzătoare, aceste operațiuni permițând astfel stabilirea legăturii dintre comunicarea introdusă de organismele de radiodifuziune și abonații menționați.

79 Or, o astfel de activitate nu se confundă cu o simplă furnizare de instalații fizice destinate să garanteze sau să amelioreze recepționarea emisie de origine în zona sa de acoperire, care intră sub incidența ipotezei menționate la punctul 74 din prezenta hotărâre, ci constituie o intervenție fără de care abonații menționați nu ar putea beneficia de operele difuzate, deși s-ar afla în interiorul zonei respective. Astfel, aceste persoane fac parte din publicul vizat de însuși furnizorul unui pachet prin satelit, acest furnizor permițând, prin intervenția sa în cadrul comunicării prin satelit în cauză, accesul la operele protejate unui public care se adaugă la publicul avut în vedere de organismul de radiodifuziune în cauză.

80 În plus, trebuie subliniat că intervenția furnizorului unui pachet prin satelit reprezintă o prestare de servicii autonomă realizată în scopul de a obține un beneficiu, prețul abonamentului nefiind plătit de respectivele persoane organismului de radiodifuziune, ci acestui furnizor. Or, este cert că prețul menționat nu este datorat pentru eventuale prestații tehnice, ci pentru accesul la comunicarea prin satelit și, prin urmare, la operele sau la celelalte obiecte protejate.

81 În sfârșit, trebuie arătat că furnizorul unui pachet prin satelit nu face posibil accesul abonaților săi la comunicarea realizată de un singur organism de radiodifuziune, ci grupează mai multe comunicări provenite de la diferite organisme de radiodifuziune într-un nou produs audiovizual, furnizorul unui pachet prin satelit fiind cel care decide componența pachetului astfel creat.

- 82 În aceste condiții, trebuie să se constate că furnizorul unui pachet prin satelit lărgiște cercul de persoane care au acces la programele de televiziune și face posibil accesul unui public nou la operele și la celelalte obiecte protejate.
- 83 În consecință, acest furnizor al unui pachet prin satelit este obligat să obțină autorizația din partea titularilor de drepturi în cauză pentru intervenția sa în comunicarea prin satelit, cu excepția situației în care acești titulari au convenit cu organismul de radiodifuziune în cauză că operele protejate ar fi de asemenea comunicate publicului prin intermediul respectivului furnizor, cu condiția ca, în această din urmă situație, intervenția furnizorului menționat să nu permită accesul unui public nou la operele menționate.
- 84 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 2 din Directiva 93/83 trebuie interpretat în sensul că un furnizor al unui pachet prin satelit este obligat să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză pentru intervenția sa în transmisii directe și indirecte de programe de televiziune, precum cele în discuție în cauzele principale, cu excepția situației în care acești titulari au convenit cu organismul de radiodifuziune în cauză că operele protejate ar fi de asemenea comunicate publicului prin intermediul respectivului furnizor, cu condiția ca, în această din urmă situație, intervenția furnizorului menționat să nu permită accesul unui public nou la operele menționate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 85 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 2 din Directiva 93/83/CEE a Consiliului din 27 septembrie 1993 privind coordonarea anumitor norme referitoare la dreptul de autor și drepturile conexe aplicabile difuzării de programe prin satelit și retransmisiei prin cablu trebuie interpretat în sensul că un furnizor al unui pachet prin satelit este obligat să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi în cauză pentru intervenția sa în transmisii directe și indirecte de programe de televiziune, precum cele în discuție în cauzele principale, cu excepția situației în care acești titulari au convenit cu organismul de radiodifuziune în cauză că operele protejate ar fi de asemenea comunicate publicului prin intermediul respectivului furnizor, cu condiția ca, în această din urmă situație, intervenția furnizorului menționat să nu permită accesul unui public nou la operele menționate.

Semnături